

Nous models productius contra la COVID-19

8 de Setembre 2020

Característiques de la conferència

Conferència organitzada per DIPLOCAT en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya emesa en directe a través del canal de Youtube <https://youtu.be/q3MDm4Z1GQQ> en el marc del cicle de conferències “El món després de la COVID-19, una visió descentralitzadora”.

Ponents: **Natàlia Mas** secretària d'Economia de la Generalitat de Catalunya, **Karin Scheiffele**, responsable de Relacions Internacionals del Govern de Baden-Württemberg, **Agnès Rampal**, consellera regional de la regió Provença del Sud-Alps-Côte d'Azur i **Helena Holmberg**, vicepresidenta del Comitè de Desenvolupament Regional de Västra Götaland.

La moderació de l'acte ha anat a càrrec de **Francesc Amat**, investigador del Institutions and Political Economy Research Group (IPERG) de la Universitat de Barcelona. Així mateix, el conseller d'Exteriors, **Bernat Solé**, i la secretària general de Diplocat, **Laura Foraster**, han donat la benvinguda als participants.

Resum

L'objectiu del tercer Diplocat Digital Talk era obrir un debat sobre les diferents iniciatives i els nous models productius que es plantegen a Europa per fer front als reptes econòmics i polítics que planteja un món en pandèmia, així com valorar l'impacte dels fons europeus a nivell regional en les circumstàncies actuals.

Les regions estan expectants per veure com es gestionaran els fons concedits per Brussel·les mitjançant la Corona Response Investment Initiative, el pla de rescat dirigit als sistemes sanitaris, les pimes, els mercats de treball i altres parts vulnerables de les economies dels estats membres. Però més enllà d'això, algunes regions ja comencen a desenvolupar mesures per pal·liar una possible crisi econòmica. A Catalunya, el govern ha començat a implementar mesures econòmiques en relació a llocs de treball, beneficis financers, mesures per facilitar la liquiditat, subministraments bàsics i altres. En el cas de França, s'han creat grups de treball regionals que inclouen bancs de desenvolupament per accelerar les mesures de suport a les empreses, mentre que milers d'euros en fons nacionals i regionals s'han alliberat per donar suport a artesans, minoristes i petites empreses.

Aspectes a destacar de les intervencions

La discussió es va estructurar al voltant de tres qüestions principals, d'una banda es van discutir els reptes econòmics imposats per la pandèmia, d'altra banda els aspectes relacionats amb la implementació dels fons europeus de recuperació i finalment també es va fer menció als reptes polítics de la situació actual.

Sobre els reptes econòmics, les ponents van valorar si la crisi pot representar un increment de la polarització i l'aïllament de les economies regionals o bé, si pel contrari pot facilitar transformacions estructurals de les economies regionals tot reduint la seva segregació.

Totes les ponents van concordar amb el fet de que en general la crisi ha exacerbat les dificultats existents tot mostrant les febles que ja eren presents. Molts sectors estaven lluitant contra

reptes estructurals importants abans de la pandèmia lligats a la falta d'innovació i digitalització i això s'ha vist reflectit en que, en els sectors industrials i manufacturers especialment, les empreses més digitalitzades i amb alts components innovadors han patit menys les conseqüències de la crisi que la resta.

Tanmateix, aquesta situació també representa una oportunitat d'or per fer una empena important cap a la transició ecològica i digital. Es va emfatitzar molt la importància de reforçar la innovació i centrar-se en els models de negoci del futur així com en la formació professional per tal de sortir de la crisi reforçats estructuralment, creant més llocs de treball i renovant la cadena de subministrament.

En concret, Europa ha de treballar unida per plantar cara a la Xina en sectors tant claus pel futur com les bateries elèctriques o als Estats Units pel que fa a la gestió de les dades. Europa no té una agenda clara de gestió de dades, i actualment un percentatge molt gran de les dades B2B les gestionen empreses com facebook i Google. També va ser una idea compartida que les regions han de tendir cap a una menor dependència de sectors en específic per tal de que les seves economies siguin més resilientes. En les últimes dècades s'ha tendit cap a cadenes de valor altament fragmentades i especialitzades el que suposa una vulnerabilitat en una situació com l'actual.

En segon lloc es va discutir sobre la difícil tasca d'**implementar mesures pal·liatives sense posposar les necessàries polítiques transformadores** que ens han de permetre avançar i evolucionar, i quin és el rol dels fons europeus en aquesta disjuntiva.

L'aspecte més repetit entre les ponents va ser la importància de cooperar i col·laborar a nivell local i regional en el marc de la UE. Sense un enfocament comú serà molt difícil fer una proposta de desenvolupament sostenible i innovador. La conclusió va ser que els fons europeus són claus alhora d'implementar polítiques transformadores ja que fomenten la cooperació transfronterera i multipliquen el seu potencial innovador.

En especial els fons europeus han de tenir un rol clau en el sector industrial ja que a diferència del sector terciari (com el turisme) que té el potencial de recuperar-se més fàcilment quan el risc sanitari no sigui present, reconstruir un sector industrial desfet és molt més difícil. Alguns sectors clau anomenats van ser l'automobilístic (innovació i contra deslocalització industrial), la medicina personalitzada o l'agricultura sostenible (sana i de proximitat).

Finalment, es van debatre com la pandèmia i **la vulnerabilitat econòmica pot afectar (o afecta) l'esfera política**. En especial el risc de recentralització dels estats, l'auge dels partits polítics d'extrema dreta i la desintegració política de la UE a causa dels desequilibris interns.

A Alemanya aquesta crisi ha confirmat la funcionalitat del model federal ja que ha permès adoptar les mesures i estratègies més adequades per a cada regió. Si més no, l'element essencial de l'èxit és la correcta cooperació a nivell federal que ha funcionat bé durant la crisi per que ja existien els mecanismes prèviament. Així mateix, en el cas de França i de Suècia la crisi ha estat una demostració de fins a quin punt l'Estat necessita les regions i les ciutats més que mai per a poder oferir respostes àgils i flexibles. En general, tot i les dificultats, en aquests països les estructures regionals s'han vist reforçades o si més no recolzades.

L'exemple contrari és el cas d'Espanya en que la Natalia Mas afirmava que el risc de recentralització és molt present (apreciable en com s'ha gestionat la crisi sanitària). En la mateixa línia, el fet de que els fons Europeus de recuperació es gestionin centralment a Espanya

comportarà una dificultat afegida per a la seva distribució i implementació efectiva.

Pel que fa l'auge del populisme i els moviments radicals, en el cas d'Alemanya no es poden lligar a la inestabilitat econòmica ja que l'auge d'aquests moviments a la regió de Baden-Württemberg han coincidit amb anys de creixement econòmic i baixos nivells d'atur. En el cas de la Provença a França i de Catalunya es va comentar que el risc del populisme i de la polarització política és molt elevat i en tots dos casos no senten que hi hagi cap resposta conjunta per part de la UE.

En general totes les ponents van coincidir amb el fet de que el procés del Brèxit ha tingut un fort impacte descoratjador per als euroescèptics i a països com Suècia o Alemanya els moviments en contra de la UE han perdut molta força. En general l'Acord econòmic de recuperació ha reforçat molt la imatge interna de la UE, sempre que es treballi per una recuperació sense deixar a cap regió enrere. Tanmateix segueixen existint reptes importants com la falta d'una política migratòria efectiva, els intents de Rússia i Xina de dividir la UE des de dins o la situació de l'estat de dret en alguns països de la Unió com Hongria o Polònia.